

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra teologických věd

Bakalářská práce

JAN KÖRNER

(1788 – 1853)

Nástin odkazu jihočeského teologa

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Veber, Th.D.

Autor práce: Ivo Mynář

Studijní obor: Pedagogika volného času – prezenční

Ročník: 4. ročník

2015

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdávanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 20. března 2015

Ivo Mynář

Za navržení tématu, poskytování cenných rad, připomínek a především neustálého dodávání optimismu děkuji Mgr. Tomáši Vebrovi, Th.D., vedoucímu mé bakalářské práce.

Děkuji rovněž všem, kteří mě po celou dobu podporovali, především rodičům a Maruše.

Tuto práci bych chtěl věnovat osobě, která mě provázela dosavadním životem, byla mi vždy nablízku, předávala své zkušenosti a v mnohých směrech byla mou inspirací. Práci si však již nikdy nepřečte. Děkuji Ti za vše.

Obsah

Úvod	5
1. Kněžský seminář v Českých Budějovicích.....	7
2. Jan Körner	10
2.1 Události z roku 1848, vedoucí k odvolání Jana Körnera z pozice rektora kněžského semináře	14
3. Časopis pro katolické duchovenstvo v letech 1828 – 1948	16
4. Články Jana Körnera v Časopise pro katolické duchovenstvo.....	18
4.1. Bohoslovj s ohledem zvláštnjm na částku geho biblickau	18
4.2. Uwod w knihy biblické nowého zákona	20
4.3. Parafrastický wýklad mjsta u sw. Mat. w kap. V, w. 17 – 24.....	23
4.4. O Saustawě učenj náboženstwj biblického wesměs	25
4.5. Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého.....	27
4.6. Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého.....	30
4.7. Kánon knih nowozákonných za wěku apoštolského až do času psaného listu sw. Polykarpa k Filipenským, neboli od roku 60 až 108 po narozenj Páně	32
4.8. Zlomek z žiwotopisu sw. Polykarpa, biskupa Smyrnenského	34
4.9. List cjrkwe Smyrnenské o mučedlnictwj S. Polykarpa.....	35
4.10. Saustawa učenj Ježjše Krista w ewangelium sw. Lukáše a Matouše obsaženého ..	37
Závěr.....	42
Seznam použitých zdrojů	45
ABSTRAKT	46
ABSTRACT	47

Úvod

Historie je nedílnou součástí lidstva, podílející se na utváření jeho kultury. Mnohdy však zapomínáme na osobnosti, které se značnou měrou podílely na jejím utváření. Tato práce se zabývá mužem, který se výrazně zapsal do dějin českobudějovického vzdělávání v kněžském semináři, vzdělávacím institutu vysokoškolského typu.

Jan Körner byl významným pedagogem, duchovním a v neposlední řadě také autorem cenných článků nejen v oblasti teologie první poloviny devatenáctého století.

Práce se bude zabývat osobou Jana Nepomuka Körnera, okrajově zmapuje vývoj kněžského semináře v Českých Budějovicích, seznámí čtenáře s Časopisem pro katolické duchovenstvo¹ a především představí články, kterými Jan Körner do tohoto časopisu přispíval.

V práci budu postupovat přímou historickou metodou. Pro sestavení odkazu Jana Körnera využiji prozopografickou metodu a rešerši. Zároveň budu analyzovat dostupné materiály, které budu následně komparovat. Při užívání přímých citací jednotlivých příspěvků v Časopise pro katolické duchovenstvo netransliteruji. Chci tím docílit zachování originality citovaného textu.

Práce bude rozdělena na dvě hlavní části. V první části se budu věnovat čtyřem tématům, které se přímo pojí se životem Jana Körnera a bez jejichž zmínky nelze zasadit působení Jana Körnera do kontextu dějin kněžského semináře. Chronologicky tak představím vývoj českobudějovického kněžského semináře od jeho vzniku do roku 1848². Následovat bude samotná monografie Jana Körnera a přiblížení událostí z roku 1848, které zapříčinily jeho odvolání z pozice rektora semináře. První část uzavře

¹ Někdy lze nalézt zkratku časopisu ČKD. V této práci ji také využívám v citacích pro zjednodušení odkazu.

² Rokem 1848 historie semináře nekončí. Pro účely této práce však nejsou další dějiny institutu stěžejní. Dějinám kněžského semináře nejen po roce 1848 se v různých souvislostech věnuje mnoho literatury. Z mnou studovaných pramenů stručně kupř. KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Setkání, 1995. ISBN 80-901602-3-9, s. 69-74. Dále VEBER, T. *Dvě století dějin českobudějovického kněžského semináře (1803-1950) aneb Působení českých, rakouských a německých kněží z jihu Čech v Evropě i zámoří*. Krnín: Růže, 2013. ISBN 978-80-86975-62-7, s. 17-21. Dále DVOŘÁK, L. *Biskupský kněžský seminář v Českých Budějovicích*. České Budějovice: 1905.

kapitola o Časopisu pro katolické duchovenstvo, vydávaném v letech 1828 až 1852³, do kterého Körner několik let přispíval svými články.

Ve druhé části práce se zaměřím na Körnerovu publikační činnost v Časopise pro katolické duchovenstvo. Bude obsahovat celkem šestnáct rozebraných příspěvků Jana Körnera, vydaných v Časopise pro katolické duchovenstvo. Články budou rozebrány chronologicky podle data publikování. Tato oblast byla velice podstatná v životě Jana Körnera a pomáhá nám také lépe poznat jeho osobu po pedagogické stránce i témata, která byla vyučována v rámci novozákonní biblistiky v první polovině devatenáctého století.

Cílem této práce by mělo být vytvoření životopisného nástinu s pokusem o náhled do vybraných kapitol z publikační činnosti jihočeského teologa Jana Körnera. Chtěl bych tak upozornit na přínos tohoto muže, jemuž se nedostává takového povědomí u široké veřejnosti, jakého by zasluhoval.

Pro moji práci budu využívat především dva základní zdroje, o které se bude práce opírat. Pro první část práce bude stěžejní diplomová práce Tomáše Vebra⁴, pro druhou část pak depositum⁵ neboli digitalizovaná knihovna Katolické teologické fakulty University Karlovy.

³ V kapitole se okrajově zmíním i o navazující existenci časopisu. Pro tuto práci však, stejně jako vývoj semináře po roce 1848, není stěžejní.

⁴ VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1803 – 1850*, diplomová práce, Historický ústav Jihočeské univerzity, České Budějovice 2003.

⁵ Depositum je aktualizovaná digitalizovaná knihovna, spravovaná Katolickou teologickou fakultou University Karlovy. Nachází se zde mj. kompletní výtisky jednotlivých ročníků Časopisu pro katolické duchovenstvo, chronologicky seřazených dle data publikování. *Depositum* [online]. Praha: Katolická teologická fakulta University Karlovy, [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz>>.

1. Kněžský seminář v Českých Budějovicích

Historie vzniku církevní instituce pro vzdělávání kněží v jihočeské metropoli se počala psát ve druhé polovině 18. století. V té době probíhalo studium bohoslovců v generálním semináři v Praze. A to až do doby, kdy Leopold II. roku 1790 vydal nařízení o zrušení generálních seminářů.⁶ Veliký zájem a hlavní zásluhu na založení kněžského semináře v Českých Budějovicích měl první českobudějovický biskup Jan Prokop Schaaffgotsche⁷, uvedený do úřadu 26. února 1786.

Důležitým mezníkem v dějinách církevního vzdělávání na jihu Čech byl rok 1803. Dne 7. dubna byl vydán císařský dekret, umožňující založení semináře na místě zrušeného kapucínského kláštera ve středu Českých Budějovic. Dekret zajišťoval dotace pro 30 alumnů a čtyři profesory teologie. Ostatní studenti získali buďto stipendium, nebo si své studium financovali z vlastních zdrojů. V listopadu následujícího roku bylo v semináři zahájeno studium.⁸

Seminář měl povahu církevní vysoké školy. Jeho vnitřní chod vymezovala statuta⁹. Zprvu probíhalo studium v rámci tříletého vzdělávacího programu. Vyučovala se zde biblistika, dogmatika, morálka, církevní dějiny a právo, pastorálka a katechetika.¹⁰ Podoba studia byla od roku 1811 určena reformou studijního plánu, vydanou dvorskou studijní komisí, sjednocující výuku všech teologických ústavů.

⁶ Generální semináře byly zřizovány státem. Stát tak přímo ovlivňoval výchovu budoucích kněží. Teprve po zrušení těchto seminářů připadala kompetence výchovy opět biskupům. O historii kněžského semináře a institutu pro vzdělávání kněží v průběhu 18. století v Českých Budějovicích více VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*. Dále SVOBODA, R. *Jan Prokop Schaaffgotsche, první biskup českobudějovický*. Brno: L. Marek, 2009. ISBN 978-80-87127-17-9. O vzdělávání bohoslovců v pražském arcibiskupském semináři mezi lety 1790-1803 pojednává kupř. i KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*.

⁷ Jan Prokop Schaaffgotsche (1784-1813) se nesmazatelně zapsal do dějin nejen českobudějovického biskupství. Díky jeho iniciativě a odhodlání došlo k úspěšnému zahájení vzdělávání bohoslovců v Českých Budějovicích. Jeho monografii předkládá SVOBODA, R. *Jan Prokop Schaaffgotsche*. Začátkem roku 2015 bylo uvedeno rozšířené vydání v německém jazyce pod názvem *Johann Prokop Schaffgotsch : das Leben eines böhmischen Prälaten in der Zeit des Josephinismus*.

⁸ Srov. KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*, s. 67.

⁹ První takovou statutu vydal biskup Schaaffgotsche. O tom více, včetně samotného obsahu statuty, SVOBODA, R. *Arnošt Konstantin Růžička, Josefínista na českobudějovickém biskupském stolci*. České Budějovice: JIH, 2011. ISBN 978-80-86266-57-2, s. 135-148.

¹⁰ Srov. příloha č. 5 v diplomové práci T. VEBRA. Zde lze také nalézt zmínku o počátku výuky pedagogiky od roku 1815.

Starost o dodržování studijního plánu náležela rektorovi semináře. O šest let později došlo k další úpravě, při které bylo studium přeměněno na čtyřleté.¹¹

Pro správný chod semináře bylo stěžejní zajištění kvalitních pedagogů. Těmi se mnohdy stávali absolventi semináře. Takovým příkladem je i Jan Körner, který se po nějaké době navrátil na akademickou půdu semináře jako profesor novozákonní biblistiky. Svoji úspěšnou kariéru v semináři korunoval roku 1827, kdy se stává jeho v pořadí čtvrtým rektorem.¹²

Kapacita alumnátu byla ve srovnání se zájmem o studium v semináři výrazně nižší. Bylo proto potřeba uvažovat o navýšení kapacity, tedy i o rozšíření stávajících prostor instituce.¹³ Jednotlivé ročníky navštěvovalo na počátku 19. století kolem 35 studentů. To změnil rok 1825. Novým dekretem bylo stanoveno studium adeptů kněžství v institutu spadajícím do jejich mateřské diecéze. Tímto ustanovením se navýšil počet zájemců o studium v semináři.¹⁴ Bylo jasné, že přestavba a rozšíření semináře v Českých Budějovicích na sebe nemohla nechat dlouho čekat. K té nakonec došlo v letech 1843 – 1844.

Kromě prostor určených ke studiu zajišťoval kněžský seminář také ubytování a stravování.¹⁵ O tom, že kněžský seminář poskytoval nejen teoretickou výchovu, ale staral se také o kulturní obohacování, svědčí zbudování knihovny za rektorátu Vojtěcha Juhna.¹⁶ Knihovna se co do obsahu knih, časopisů a dalších spisů rychle rozrůstala.¹⁷

Po roce 1848 došlo k mnoha změnám¹⁸, které změnily také dění v kněžském semináři. Stát se již tolik nevměšoval do církevních záležitostí, seminář nebyl

¹¹ Srov. VEBER, T. *Dvě století*, s. 11.

¹² O působení Jana Körnera v kněžském semináři pojednávám na jiném místě.

¹³ Navyšování počtu studentů a přestavbu budovy kněžského semináře v letech 1843 – 1844 podrobněji uvádí VEBER v kapitolách 4.2. Seminář od počátků do roku 1850 resp. 5. Budova semináře a seminární kostel svaté Anny ve své diplomové práci z roku 2003.

¹⁴ Srov. SVOBODA, R. *Arnošt Konstantin Růžička*, s. 149. Konkrétní počty studentů uvádí VEBER v příloze č. 4 své diplomové práce.

¹⁵ O technickém zázemí více VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*, s. 38.

¹⁶ Vojtěch Juhn (*21. 3. 1779) zastával funkci rektora semináře v letech 1818 – 1826.

¹⁷ O rozvoji knihovny více Kadlec, J. *Českobudějovická diecéze*, s. 68.

¹⁸ O těchto změnách pojednávám více ve vztahu s působením Jana Körnera v kněžském semináři na jiném místě.

spravován pouze jedním profesorem, jako tomu bylo doposud, a rektor byl jmenován bez učitelského úvazku.¹⁹

Na existenci kněžského semináře měla kritický dopad druhá světová válka a události, které po ní následovaly. Všeobecný úbytek studentů kvůli odchodu do armády se projevil i na půdě semináře. Poválečné změny nejen v politice zapříčinily roku 1950 ukončení provozu kněžského semináře.²⁰

¹⁹ Srov. KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*, s. 67-69.

²⁰ Podrobněji rozebírá dějiny kněžského semináře po roce 1848 VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1850 – 1885*, Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice 2004; stručné dějiny kněžského semináře od roku 1783 – 1950 uvádí Kadlec, J. *Českobudějovická diecéze*.

2. Jan Körner

Jan Nepomuk Körner²¹ se narodil 10. května²² 1788 v Třeboni do rodiny Johanna Maria Körnera, tamního pistora²³. Rod Jana Körnera měl své kořeny vesměs pouze v českých zemích. I to se podepsalo na výborné jazykové vybavenosti budoucího profesora kněžského semináře.

Z rodné Třeboně odešel do metropole jižních Čech, aby započal svá studentská léta v piaristickém gymnáziu. Ve svých sedmnácti letech jako absolvent střední školy se zapsal do filosofického lycea. Ve studijních katalozích českobudějovického kněžského semináře²⁴ lze najít užitečné informace, podávající svědectví o kvalitách Jana Körnera během studií. Katalogy uvádějí v hodnocení známku eminenter, čili výbornou. Uvážíme-li skutečnost, že pro absolvování teologického institutu byla nezbytná znalost několika cizích jazyků²⁵, nemůžeme zpochybnit Körnerovy schopnosti. Tato jazyková vybavenost se Körnerovi hodila při dalším působení v jeho následné profesi. Dalším důkazem jeho úspěšného působení v semináři je i zastávaná funkce Kommunitätspräfekta, neboli mluvčího všech alumnů a přímé spojky mezi studenty a rektorem semináře.

Roku 1810 úspěšně a v řádném termínu dovršil své studium v kněžském semináři. Po studiích absolvoval povinnou kaplanskou službu. V té době se však ujal ještě jednoho nelehkého úkolu. Po smrti svého otce se chopil výchovy svého šestiletého

²¹ Původně se jednalo o rod Khernerů, společně se svými bratry si nechali změnit jméno podle novějšího pravopisu na Körner. K tomu zmínka: ŠUSTA, J. *Léta dětství a jinošství: Vzpomínky I*. Praha: Melantrich, 1947, s. 14.

²² Kromě 10. května, jak uvádí KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*, s. 52, se vyskytují ještě dvě další data narození. BLIŽNÁKOVÁ, M. *Filosofické lyceum v Českých Budějovicích 1803 – 1848*, diplomová práce, Historický ústav Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice 2000, příloha č. 2, uvádí datum narození 15. května a VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*, příloha č. 1, připisuje datu narození 20. květen.

²³ Profesi pistora vysvětluje BLIŽNÁKOVÁ, M. příloha č.2 i VEBER, T. s. 62 novodobým označením mlynář nebo pekař. Osobně se přikláním spíše k tomu, že otec Jana Körnera se živil jako pekař. To by vysvětlovalo i skutečnost, že Jan Körner vzal svého bratra Václava, aby se vyučil u příbuzných pekařem.

²⁴ VEBER, T. příloha č.1.

²⁵ Pro absolvování lycea bylo potřeba ovládat řečtinu a latinu. Připočteme-li k tomu skutečnost, že výuka vesměs probíhala v němčině, máme již tři cizí jazyky, kterými Körner vládl.

bratra Václava, kterému dopomohl ke vzdělání, jež Václav v dospělosti využil pro vybudování prosperujícího obchodu v Třeboni.²⁶

Po dokončení kaplanské služby byl Jan Körner dne 13. dubna 1811 ordinován v Českých Budějovicích na kněze. Poté se ještě navrátil do rodné Třeboně coby kooperátor. Jeho další budoucnost však byla spojena s městem jeho studií. Sem se také, tentokrát již natrvalo, přestěhoval, aby spojil svůj život s kněžským seminářem v Českých Budějovicích.

Roku 1816 prošel kněžský seminář několika organizačními změnami. Mezi nimi bylo rozšíření studia na čtyřleté. Navíc se neustále zvyšoval zájem ze strany studentů. Díky těmto událostem byl Körner roku 1817 jmenován profesorem novozákonní biblistiky v semináři.²⁷ Studenti mu projevovali úctu a uznání. To potvrzuje i Jan Nepomuk Neumann, který si ve svém deníku poznamenal, že v náboženské oblasti na něj měl obzvlášť Körner veliký vliv.²⁸ Jan Körner se vesměs věnoval od samých počátků své pedagogické praxe exegezi synoptických evangelíí²⁹, užívaje při tom moderních hermeneutických postupů³⁰. Byl tak jedním z prvních exegetů, který osvícenstvím konstituovanou kritickou exegezi uvedl do vědecké praxe. Činnost, při které se Körner věnoval novozákonním textům, mu pět let po jmenování profesorem institutu přinesla uznání v podobě titulu ThDr.

Přínos Jana Körnera lze nalézt i mimo jeho badatelskou činnost. Velice prosazoval mateřský jazyk. Společně se svým bratrem Karlem a Michaelem Schönbeckem usilovali o pěstování a šíření češtiny v rámci kněžského semináře mezi studenty. Vedle rozšiřování řad česky psaných knih v Českých Budějovicích se zde také staral o divadlo.³¹ Hry byly psané v češtině. Zájem o probuzování českého jazyka

²⁶ ŠUSTA, J. *Léta dětství*, s. 14.

²⁷ Jan Körner se tak stal jedním z prvních profesorů, kterého si seminář „vychoval pro sebe“. Později se stávalo vcelku pravidelně, že se učitelský sbor doplňoval z řad absolventů semináře. Více VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*, kap. 6. 3.

²⁸ Tuto skutečnost lze nalézt u VEBRA, *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*, KADLECE, *Českobudějovická diecéze* i SVOBODY, *Arnošt Konstantin Růžička*.

²⁹ Důkazem toho jsou mj. články, kterými Jan Körner přispíval do Časopisu pro katolické duchovenstvo. O této činnosti podrobněji níže.

³⁰ Hermeneutika je oblast, které bylo v 19. století věnováno poměrně hodně prostoru. Jedná se o nauku o metodách správného chápání a porozumění textu. Tedy toho, čemu se Körner věnoval hodně ve svých pojednáních. Hermeneutiku založil Friedrich Daniel Ernst Schleiermacher, současník Jana Körnera. O tom GRONDIN, J. *Úvod do hermeneutiky*, Praha: Oikoyomenh, 1997. ISBN 80-86005-43-7.

³¹ ŠUSTA, J. *Léta dětství*, s. 19.

spojoval Körnera s dalšími významnými muži českých dějin. Opětovně se vídal s Dobrovským, Palackým i Vinařickým.³² S Karlem Aloisem Vinařickým ho kromě lásky k mateřskému jazyku a divadlu³³ spojovala ještě jedna oblast. Tou byl Časopis pro katolické duchovenstvo.

Do Časopisu pro katolické duchovenstvo³⁴ začal přispívat v roce 1828. Články psal vždy v češtině a pojednával v nich o oblastech svého pedagogického zájmu.³⁵ Tato aktivita vydržela Körnerovi dlouhých šestnáct let, během nichž bylo otištěno celkem šestnáct příspěvků, týkajících se především synoptických evangelií.³⁶ Vedle nejstaršího a v té době jediného vědeckého časopisu, zabývajících se teologií, projevoval Körner od roku 1833 ještě zájem o Časopis Českého musea³⁷. Stává se tak prvním českobudějovickým členem Matice školské.

1. února roku 1827 počíná Jan Körner zastávat funkci rektora kněžského semináře. V čele semináře figuroval dlouhých jednadvacet let. Prožil tak v jeho čele mnoho úprav i změn. Za jeho působení se podařilo přeměnit seminář na plně fungující vzdělávací institut vysokoškolského typu. Podařilo se také zdárně dokončit dlouho potřebnou přestavbu a rozšíření kapacity semináře. Vystřídán byl na pozici rektora semináře až během revolučního roku 1848³⁸, kdy jej za poněkud zvláštních okolností vystřídal agitantis alumnis³⁹ Franz Nitsch⁴⁰.

³² Tamtéž.

³³ Ukázkou korespondence Körnera s Vinařickým uvádí VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*, příloha č. 7.

³⁴ O Časopisu pro katolické duchovenstvo bude pojednáno níže.

³⁵ Zde se domnívám, že články v časopise by mohly korespondovat s harmonogramem Körnerovy výuky. Je z nich zároveň patrné, že se jednalo o pojednání, která mohla být využita i jako „učebnice“ či jakýsi návod, jak vést výuku novozákonního učiva. To dokládá pojednávání nejen o obsahu novozákonních textů, ale také o způsobu, jak s nimi zacházet. Např. rozbor čtenářových dovedností, důkazů autentičnosti autorů aj.

³⁶ V posledním článku, nesoucím název Saustawa Učenj Ježjše Krista u sw. Matauše a Lukáše obsaženého, publikovaným v roce 1844, si Körner připravil pole pro navázání dalším příspěvkem. Ten v následujícím roce ale nevyšel. Vystávají tak zajímavé otázky, zda došlo redakcí k nějaké změně postoje vůči Körnerovi, či Körner nenacházel kvůli pracovnímu vytížení (v tomto období měl na starost přestavbu kněžského semináře) dostatek času pro další působení v Časopise pro katolické duchovenstvo. V několika literaturách je ještě Körnerovi připisováno autorství článku Slavné uvedení Pana biskupa Josefa Ondřeje z 2. února 1846. U tohoto článku jsou však uvedeny pouze iniciály autora J.K. Zdali se v tomto případě jedná skutečně o Jana Körnera, se mi prokázat nepodařilo.

³⁷ Časopis pod názvem Časopis Společnosti Vlasteneckého museum v Čechách vyšel poprvé v lednu roku 1827 zásluhou Františka Palackého. Jedná se o nejstarší český vědecký časopis, který vychází pod názvem Časopis Národního muzea dodnes.

³⁸ O událostech v českobudějovickém semináři roku 1848 pojednávám podrobněji v následující kapitole.

³⁹ Tj. přičiněním alumnů.

Za svého života se dočkal Jan Körner ještě jednoho významného ocenění. Roku 1843 byl jmenován kanovníkem katedrální kapituly v Českých Budějovicích.⁴¹ Toto vyznamenání bylo jedním z posledních světlých okamžiků v životě dlouholetého profesora kněžského semináře. Po jeho odvolání z pozice rektora semináře se přestává do té doby aktivní Körner nějak výrazněji projevovat. Dne 11. února 1853 ve svých čtyřiašedesáti letech Dr. Jan Nepomuk Körner umírá.

⁴⁰ Franz Nitsch (*21.3.1802 – 18.6.1859).

⁴¹ Když se roku 1843 stal Jan Körner členem katedrální kapituly jako řádný kanovník, přestává zastávat funkci profesora novozákonní biblistiky. Na tomto postu ho střídá dr. Johann Hruschka.

2.1 Události z roku 1848, vedoucí k odvolání Jana Körnera z pozice rektora kněžského semináře

Revoluční rok 1848 znamenal výrazný zlom událostí v takřka celé Evropě. Dochází k osvícenským reformám, nacionalistickým sporům, nejrůznějším modernizacím a změnám v politické sféře. Nejinak tomu bylo v Čechách i v samotném kněžském semináři v Českých Budějovicích. Zřejmě nejvíce se tyto změny dotkly tehdejšího rektora semináře Jana Körnera.

Jan Körner zastával funkci rektora semináře dlouhých jednadvacet let. Toto funkční období lze považovat za poměrně úspěšné.⁴² V roce 1848 však dochází ke zvratu, který dokládá deník⁴³ jednoho ze studentů semináře. Zde jsou popsány události z týdne od 26. března – 2. dubna toho roku. Jim, jak deník dokládá, předcházelo několik pro Körnera více než nešťastných omylů. Tím nejzásadnějším se zdálo být vnučení předražených učebnic alumnům, kteří si je museli financovat z vlastních zdrojů.

Překypující odpor ze strany alumnů vůči svému rektorovi, ke kterému již nechovali takřka žádnou úctu, lásku ani důvěru, se naplno rozpoutal po 15. březnu 1848. Ve Vídni byla vyhlášena konstituce a svoboda tisku. Po tomto ustanovení se stížnosti na rektora Körnera jen hrnuly. Naprosto klíčovým v jeho setrvání na pozici rektora pak byl již zmiňovaný týden, jehož události deník zaznamenává.

28. března začínají alumni projednávat situaci a sepisovat stížnost na rektora semináře. Jeden z nich, deníkem označený jako Jidáš, o celé situaci informuje do té doby nic netušícího Körnera. Ten se okamžitě poměrně zoufalými kroky snaží alumny opět získat zpět na svou stranu a přemluvit studenty, aby svou stížnost biskupovi zničili. Veškeré jeho snahy byly již zbytečné. Obrovská vlna nevole vůči Körnerovi spojila až nevídaným způsobem všechny studenty semináře. Autor v deníku zmiňuje i nevoli ze strany radnice města.

⁴² Vzhledem k doloženým úspěchům zmíněným v předchozí kapitole.

⁴³ Deník v přepsané podobě uvádí VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář*, příloha č. 8. V této kapitole vycházím výhradně z tohoto velmi cenného pramene.

Körnera v sepsané stížnosti vykreslují jako největšího lháře a samovládce. Nařkli ho z padělání biskupových dopisů ke svému prospěchu. V závěru deníku je navíc obviněn ze zpronevření peněz, které si vyžádal od alumnů za učebnice.

Stížnost, či přesněji prosba, sepsaná a jednomyslně schválená alumny v kněžském semináři, byla adresovaná biskupovi Josefu Ondřejovi Lindauerovi. Tomu také byla za podpory celého města dne 1. dubna alumny doručena. Biskup prosbu přijal a přislíbil zajištění potřebných kroků. Téhož dne v brzkých ranních hodinách navštívil biskupa i samotný Körner, který vědom si celé situace, sám podal písemnou žádost o ukončení svého působení coby rektora v kněžském semináři.

1. dubna 1848 tak neslavně končí působení Jana Körnera na postu rektora kněžského semináře v Českých Budějovicích. Pro alumny to bylo obrovské vítězství a zadostiučinění. O významu těchto dní pro samotné studenty vypovídá kromě jednomyslného rozhodnutí i ponechání si per, kterými se každý student podepsal pod sepsanou žádost.

Změnu na postu rektora doprovázely oslavy a vřelé přijetí nového rektora semináře, kterým se stal Franz Nitsch⁴⁴.

⁴⁴ Franz Nitsch se jako rektor v době krize po roce 1848 osvědčil. Jeho působení na pozici rektora kněžského semináře tamní poměry stabilizovalo.

3. Časopis pro katolické duchovenstvo v letech 1828 – 1948

Časopis bylo periodikum vycházející v letech 1828 až 1948. Původní název byl Časopis pro katolické duchovenstvo. Pod tímto názvem vycházel až do roku 1852. Poté nebyl časopis zřejmě z důvodu nízkého počtu odběratelů po dobu osmi let vydáván. Po obnovení vydávání časopisu došlo ke změně jeho názvu na Časopis katolického duchovenstva. Jak hlásá titulní strana prvního výtisku časopisu⁴⁵, jednalo se o časopis, který byl vydáván přispíváním mnoha duchovních a učených mužů od knížecí arcibiskupské pražské konzistoře. V té době se u nás jednalo o jediný vědecký časopis, týkající se teologie. Jednotlivé články v časopise vycházely v češtině.⁴⁶ Pro časopis také existovalo předplatné. To bylo zavedené od ročníku 1834 na žádost samotných čtenářů. Cena časopisu byla tehdy jeden zlatý, urychlené doručení pak stálo tři zlaté.⁴⁷

Do časopisu, jak už z názvu vyplývá, přispívali svými články katoličtí kněží. Pro mou práci je stěžejní, že od roku 1828 po dobu šestnácti let, tedy až do roku 1844, svými pojednáními do časopisu přispíval i Jan Körner. Pod Körnerovým jménem je uvedených celkem sedmnáct článků.⁴⁸

S myšlenkou založení Časopisu pro katolické duchovenstvo přišel František Ladislav Čelakovský⁴⁹, který se po jeho založení stal korektorem časopisu. Největší podíl na založení časopisu měl Karel Alois Vinařický⁵⁰, který získal přízeň arcibiskupa Chlumčanského. Časopis propojoval odbornou teologii s praktickými pastorálními

⁴⁵ Dostupné na WWW: <http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_8574>.

⁴⁶ V té době probíhalo národní obrození. Snaha o pěstování a pozvednutí českého jazyka byla podporována i ze strany kněžích. Právě kněží měli v tomto období veliký vliv na širokou i odbornou veřejnost.

⁴⁷ Srov. *Oznámení*, ročník 1833/ 4. Dostupné na WWW:

<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_9101>

⁴⁸ Ve výčtu sedmnácti příspěvků, uvedených pod Körnerovým jménem figuruje i článek O veřejné účtě Božj. Jako autor článku je v kategorizaci díla uveden doktor psem Jan Nep. Boh. Körner, podepsán jako Josef Körner farář w Lužci. V samotné hlavičce příspěvku je však uveden jako autor Josef Körner, farář v Lužci. Vzhledem ke skutečnosti, že v době vydání tohoto článku působil Jan Körner jako rektor kněžského semináře v Českých Budějovicích, domnívám se, že připisování autorství příspěvku O veřejné účtě Božj je mylné. Ve mnou studovaných pramenech jsem nikde nenarazil na působení Jana Körnera v Lužci, ani informaci, že by publikoval pod jiným než svým pravým jménem.

⁴⁹ František Ladislav Čelakovský (7. března 1799 – 5. srpna 1852) byl český básník, kritik a překladatel. Byl jednou z hlavních postav národního obrození.

⁵⁰ Karel Alois Vinařický (24. ledna 1803 – 3. února 1869). Kněz, buditel a český spisovatel.

potřebami.⁵¹ Díky korektuře znalce českého jazyka, Františka Ladislava Čelakovského, lze tento časopis považovat za přínosný nejen pro oblast teologie, ale také pro rozvoj českého jazyka.

V dnešní době lze nalézt časopis v elektronické podobě v digitalizované knihovně katolické teologické fakulty Karlovy univerzity⁵².

⁵¹ Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných znalostí. 28 sv. Praha: J. Otto, 1888-1909, 26. sv., s. 715-716, heslo Vinařický.

⁵² Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/>>.

4. Články Jana Körnera v Časopise pro katolické duchovenstvo⁵³

4.1. Bohoslowj s ohledem zvláštnjm na částku gehu biblickau⁵⁴

První Körnerův příspěvek do Časopisu pro katolické duchovenstvo je zaměřen na původ a význam slov bohoslovec a bohosloví. V druhé části se pak zabývá problematikou správného čtení textu. Veškerá Körnerova pojednání vydaná v časopise mají vystavěnou logickou posloupnost textu. Nejdříve seznámí autor čtenáře se základními pojmy, hovoří o problematice obecně a poté následují kapitoly, řešící konkrétní předměty zájmu. V článku o bohosloví se zaměřuje na základní pojmy náboženství, jakými jsou například víra, bohosloví, církev či Bible. Větší část je následně věnována požadavkům ke správnému porozumění především odbornému textu, za což považujeme i texty biblické, jimž se Körner věnuje především.

Na výkladu řeckého slova *theologie* ukazuje vyhovující český překlad – bohosloví. Dokládá také význam užívaného slova bohosloví ve slovanských mluvnicích, tedy i v české. Původ těchto dvou slov nalézá ve starověkém Řecku, kde s příchodem křesťanství začala být užívána.

Od výkladu slov bohoslovec a bohosloví přechází autor k náboženství obecně. Poukazuje na dělení náboženství na pauhorozumné a zjevené. Jako zjevené náboženství popisuje tu část, která pochází od Boha. Má své historické základy. Je to učení, které Bůh lidem sdělil. Od svého počátku až dodnes se dochovává ve své původní podobě. Obdobně jako se věnoval slovům bohoslovec a bohosloví se věnuje i pojmu církev, jejím povinnostem a právům.

V kapitole Uměňj anagnostické neb čtenářské uvádí Körner čtyři základní předpoklady pro správný výklad a porozumění textu. Prvním předpokladem je znalost jazyka, ve kterém je kniha napsána, neboli filologie. Druhým je hermeneutika. Myslí se tím zasazení obsahu knihy do kontextu historického, okolností, za kterých byla kniha

⁵³ *Depositum* [online]. Praha: Katolická teologická fakulta University Karlovy, [cit. 2014-03-03]. <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/index.php?txgame:typ=l&txgame:id=417&dle=autor>>.

⁵⁴ KÖRNER, J. : *O Bohoslowj s ohledem zvláštnjm na částku gehu biblickau* [online]. 2014, ČKD, 1828, č.1, s. 13-39 [cit. 2014-01-02]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=8579>>.

sepsána, myšlenky autora a jeho vystupování, atp. Obzvláště u starých knih je potřebná znalost archeologie, čili známost starobylostí. Posledním předpokladem je vědomost spisovatele, jeho úmysl a vědomosti čtenáře.

Rozbor odborného textu, nutnost určitých vědomostí a správný přístup ke čtení je jakýsi úvod k navazujícímu pojednání o rozboru biblických knih. Biblické listy neoznačuje pouze jako běžné odborné texty, ale povyšuje je na určité umění, které v sobě ukrývá daleko více. Jako hlavní pilíře zmiňuje historii, dogmatiku, morálku a pastorálku. Obsáhlou kapitolu pak věnuje spojení biblického umění s dogmatikou a morálkou, které pokládá za velmi přínosné pro lidstvo. Píše zde, že není zcela jednoduché nalézt veškerý obsažený význam biblického textu, neboli číst biblický text s porozuměním. Proto by měla existovat a rozvíjet se vědní disciplína bohosloví. V dnešní době spíše využíváme původní označení teologie. Obor, který by vychovával lidi, kteří dovedou hledat v biblických textech a dovedou číst knihu s porozuměním. Je velice důležité tyto schopnosti při práci s textem rozvíjet. Jak i Körner poukazuje, Bible má přínos nejen pro věřící, ale zároveň slouží jako dokument pro orientaci v dějinách. Poukazuje na skutečnost, že člověk, který nezná historii, nemůže v celém obsahu pochopit Bibli. Stejně tak historik nemůže vyučovat dějiny lidstva, aniž by bral v úvahu biblické příběhy a texty.

Pokud se člověk naučí správnému čtení a pochopení biblických textů, zasluhuje označení bohoslovec. Za tímto účelem příkládá Körner jakýsi manuál, jak se stát bohoslovcem. Radí nejdříve po částech shromažďovat bohoslovné umění a porovnávat ho s historií. Věnovat se také dogmatice a morálce, což nám pomůže orientovat se v obsáhlém textu. Studujícímu nesmí chybět určitá horlivost po moudrosti a jisté vlohy. V neposlední řadě by měl v případě studování biblických textů znát latinu. Z důvodu prostého. Základní odborné texty byly psány v latině. Körner tak nabádá čtenáře, aby užívali výhradně původních zdrojů pramenů. Tím nehrozí chybná lingvistická transkripce, rozdílné porozumění nebo užití textu, který není odborný.

4.2. Uwod w knihy biblické nowého zákona⁵⁵

Druhý příspěvek je navázáním na předchozí. V předchozím článku se Körner zabýval především studováním odborného textu. Zde se zaměřuje ze stejného hlediska na texty novozákonní.

Pro úplné a správné pochopení nějakého textu, je potřeba daný text nevnímat pouze jako slova na papíře. Je potřeba chápat, proč takový text vlastně vznikl. Jaké okolnosti jeho vznik doprovázely. Text studovat jako autorovy myšlenky, nikoliv pouze slova. Jinak tomu není ani u biblických textů. Ba naopak. V případě jejich studia je obzvláště důležité přistupovat k jednotlivým dílům s porozuměním. Körner zde vyzdvihuje pojmy etiologie a hermeneutika, jako jedny ze základních předpokladů k porozumění čteného textu. Klade tak důraz na čtenářovy schopnosti. Autor mu sice může napomoci vysvětlením užitých zkratk, některých méně užívaných pojmů, představením osob. Tím usnadní čtenářovu orientaci. Nenaučí ho ale správnému porozumění.

Körner také uvažuje, jakým způsobem autor knihy ovlivňuje její podobu. Obzvláště pak přepis biblických textů. Do jaké míry je výsledné znění Písma svatého ovlivněno jazykem, ve kterém jsou jednotlivé části napsány, a jak se mění způsob nahlížení na danou problematiku, jestliže autoři mají odlišný původ. Vracíme se tak smyčkou k předchozímu odstavci, ve kterém se zmiňuji o čtenářovi odborného textu. Jakmile se ze čtenáře stává autor, který transformuje cizí myšlenky, mnohdy z několika zdrojů, je obzvláště u něj potřebné, aby studovaným dílům správně porozuměl a nedocházelo k chybným výkladům původních myšlenek.⁵⁶

Ještě předtím, než Körner přejde k novozákonním textům, pozastavuje se u spojení Starého a Nového zákona. Stejně jako je den rozdělen na dvě části, tak i Bible je rozdělena vedví. Vyslovuje zde myšlenku, že pro úplné pochopení a nalezení smyslu obsaženého v jednotlivých knihách, musíme porozumět oběma částem knihy. Tedy jak

⁵⁵ KÖRNER, J. : *Uwod w knihy biblické nowého zákona* [online]. 2014, ČKD, 1829/1, s. 5-28 [cit. 2014-01-04]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=8819>>.

⁵⁶ Kvůli častým interpretacím jednotlivých textů, ať biblických, či jiných, může docházet k úplnému převrácení původního významu. Proto je dnes doporučováno čerpat z původních zdrojů a na jednotlivé zdroje odkazovat.

Starému, tak i Novému zákonu. Číst knihu propojením těchto dvou částí. Slova Jana Körnera je potřeba v tomto směru chápat z pohledu křesťanství. Tedy náboženství, které vychází z obou zákonů. Jen těžko si lze představit, že bychom našli židy z nesprávného chápání Tanachu, když neuznávají novozákonní texty. Avšak tvrzení, že pro pochopení Bible je potřeba propojit obě části, jen podporuje první příspěvek v Časopise pro katolické duchovenstvo, předkládající pravidla pro porozumění odbornému textu.

Důležitým aspektem každého textu je jeho věrohodnost. Věrohodnosti a autentičnosti textů se Körner věnuje v každém pojednání o některém z konkrétních biblických děl, rozebíraných v následujících ročnících. Věrohodnost knihy se pojí s věrohodností autora. Autor by měl být obdařen vědomostmi a zachovávat pravdivou linii. Pokud neznáme autora, či nemůžeme zjistit původ textů, označujeme tyto texty za pověsti. V optimálním případě by tak autor obzvláště biblických textů měl vykazovat schopnosti v oblastech popisovaných v předchozí kapitole, prokázat schopnost orientovat se v dostupných pramenech a zachovávat pravdivou linii. „Znatel a milownjk prawdy, t. g. kdo prawdu wj a zatagiti nechce, powj prawdu, a tjm samym býwá hodnowěrným. Tak také kniha pocházegjc od wědomitého a uprjmného muže, prawdu wygewuge, a wjru zasluhuge.“⁵⁷ Jan Körner popisuje také nešvar dnes nazývaný plagiátorství. Vymezuje se vůči tomuto postupu při psaní a podrobně píše, jak s takovými texty zacházet a jak je kategorizovat.

V kapitole o autentičnosti popisuje, co autorovu autentičnost ovlivňuje. Uvádí zde také, že k ověření pravosti díla není zapotřebí doklad o autorovi, ale stačí svědectví jiných, kteří jakýmkoliv způsobem o původu spisu svědčí. Následně hovoří o způsobu, jakým se poznává neporušenost knihy. Zmiňuje i problém přepisování textů. Často se při prepisech či opisech literárních děl vypouští některé úseky, jiné se zase upravují, další přidávají. Záleží pak na kvalitách a citu autora těchto úprav, do jaké míry bude význam díla ovlivněn. Doporučuje při takovýchto postupech do závěrečné přílohy uvést, do jaké míry je text autentický. Nabádá tak k užívání citací, sloužící k lepší ověřitelnosti autentičnosti textu. To, že citace byly v jakési formě využívány v odborném textu již dříve, popisuje Jan Körner v osmé kapitole pod pojmem Wědomost. Samotnou zmínku o citacích, které se v té době využívaly, nacházíme u vysvětlení pojmu postředečné swědectwj. „Postředečné swědectwj pozná se djlem

⁵⁷ Tamtéž, s. 11.

z gistých známek we wyprawowanj leżycjch, djlem z odwoławanj se na giné.⁵⁸ Citace, respektive odvolávání se na jiná svědectví a díla, dodávaly pravdivost popisovanému tématu. Podporovaly tak i věrohodnost a upřímnost autora, o kterých se Körner v textu taktéž zmiňuje.

V sedmé kapitole se autor zaobírá především zásadami, na které by měl autor píšící odborný text pamatovat, aby byla zachována upřímnost a pravdivost faktů, potažmo celého textu. Apeluje především na objektivitu autora. Ten by měl při psaní omezit přílišné sobectví, nebo přílišné sebemilování a namyšlenost.

Veškeré zmíněné složky, podílející se na utváření věrohodného odborného textu, využívá Jan Körner aplikováním na novozákonní texty. Dokládáním jednotlivých argumentů utvrzuje pravdivost a neporušenost věrohodné linie textů a jejich samotného počátku.

Příspěvek se tedy dotýká autorova přístupu k psaní textu, jednotlivých aspektů, ovlivňujících kvalitu textu, a klade důraz na čtenáře a jeho schopnosti ke správné orientaci a pochopení čteného. Körnerovi se tak v tomto příspěvku podařilo vytvořit jakýsi kodex pro studium odborné literatury. Poskytuje jakousi metodickou příručku, díky které by si případný zájemce o studium konkrétní odborné literatury mohl ověřit, zda je daná literatura pro jeho potřeby vyhovující a zda čtenář oplývá potřebnými vědomostmi, aby jí správně porozuměl.

⁵⁸ Tamtéž, s. 20.

4.3. Parafrastický výklad msta u sw. Mat. w kap. V, w. 17 – 24⁵⁹

Příspěvek Jana Körnera začíná kapitolou Křiwé výklady pjsma, - Fariseové. Kapitola se věnuje této skupině lidí, jejichž vývoj dostal značných změn. Zpočátku se jednalo o spravedlivé a pobožné lidi, kteří se těšili vysoké úctě a vážnosti. „Takowj nábožnj a sprawedliwj lidé u prostřed národu bezbožného a přewráceného rozeznawali se snadno od giných; svými výbornými vlastnostmi dělili se od lidu hřjšného a bohaprázdného, a gakožto takowj nazjwali se Fariseové neboli oddělenci od lidu hřjšného.“⁶⁰ Dnes však pod pojmy farizej, farizeus, farizejský aj. vnímáme opačné vlastnosti, než jaké popisuje výše zmíněná citace. Tyto změny zapříčinily negativní lidské vlastnosti lidu hřjšného. Závist a sobectví. Ostatní lidé, toužící taktěž po uctivosti a vážnosti, se snažili Farizejcům vyrovnat. Tito lidé neměli úmysl šířit víru, být čestní a spravedliví. Zneužívali Boží zákony ve svůj prospěch. Neřídili se významem přikázání. Vykládali, že pouze to, co je slovem napsáno, je platné. Příklad takového zneužití uvádí Jan Körner mj. na dvou Božích přikázáních. Nezabiješ a nesesmíš. Farizejové si přikázání vykládali doslovně. Co nebylo v Bibli uvedeno konkrétně, zapovězeno nebylo.

Jednalo se tak o úplné převrácení Božích přikázání. Nebrání totiž přikázání a jednotlivých částí Písma s nadhledem a porozuměním zcela měnilo význam a záměr oněch slov. Körner tímto výňatkem z Bible, ať vědomě či náhodou, dokládá svá slova z předchozích pojednání. Doslovná interpretace pouhého textu je v rozporu s předpoklady pro jeho správné porozumění. Dokazuje také, jak důležitý je čtenářův přístup a jak tenká linie je mezi využitím a zneužitím myšlenek.

Zbytek pojednání věnuje Jan Körner odkazům na části Bible, ve kterých jsou zmíněné především vztahy mezi Farizejci a Ježíšem.

Pojednání o Farizejích považují za velmi aktuální i v dnešní době. K vytržení několika slov či útržků z textu, výkladu neúplného znění přepisu vedoucího k mylnému pochopení významu dochází každý den. Jak i Jan Körner ve svých předchozích spisech

⁵⁹ KÖRNER, J. : *Parafrastický výklad msta u sw. Mat. w kap. V, w. 17 - 24* [online]. 2014, ČKD, 1832/1, s. 18-39 [cit. 2014-01-05]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=8970>>.

⁶⁰ Tamtéž, s. 19-20.

pojedaával, pro úplné pochopení významu jednotlivých textů, myšlenek, slov, je potřeba nahlížet na tyto zdroje informací jako na celek. Stejně tak je důležité propojovat vědomosti několika oborů při studování odborného textu.

4.4. O Saustawě učenj náboženstwj biblického wesměs⁶¹

Článek se v první kapitole zabývá posloupností jednotlivých příběhů v Bibli. Jan Körner, obdobně jako v předchozích příspěvcích pro Časopis pro katolické duchovenstvo, vyzdvihuje potřebu číst a studovat Písmo jako celek dle událostí. Tak lze pochopit celou myšlenku a pravý význam biblického textu. Zároveň však doporučuje pro začínající čtenáře těchto písemností a stejně tak i pro výuku seznamovat se nejdříve s jednotlivými příběhy. Tyto vědomosti se nám následně propojí v jeden celek. Poté můžeme číst Bibli podrobněji a odhalovat skryté myšlenky a význam slov.

„Z té samé přičiny užitečno se býti widj, o gednotliwých knihách tjmto způsobem gednati, a potom teprw učiniti všeobecný přehled všeho učenj.“⁶² Chápat a porozumět celému textu by zajisté měli bohoslovci. Ti, jak popisuje Körner, se po dobu dvou let zabývají studiem biblických textů. Pochopí-li úplnost biblického učení, dovedou rozumně a správně vyjmout jednotlivé úryvky a začlenit je do svého kázání. Jedině tak bude dle Körnera zajištěn smysluplný a správný výklad Bible.

Po zbytek příspěvku se jeho autor zabývá evangeliem svatého Marka. Nejdříve čtenáře seznamuje se čtyřmi spisovateli evangelií. Matoušem, Markem, Lukášem a Janem. Přibližuje dobu, ve které byla evangelia sepsána, a předkládá zdroje, jež dokládají život a skutky těchto čtyř svatých.

Poměrně velká část příspěvku je věnována historii vzniku evangelií. Je zmíněna i hierarchie a vztahy mezi apoštoly. Od obecného pak přechází konkrétně k Markovi a jeho dílu.

„Když Petr w Řjmě slowo Božj zgewně kázal, a z wnuknutj Ducha swatého Ewangelium Kristowo wykládal, mnozj z posluchačůw přjtomnj žádostiwě prosili Marka, gakož toho, který od dáwných časůw společnjkem byl a učedlnjkiem Petrowým, a slowa geho w ýborně pamatowal, aby wšecka geho kázanj sebral a w gisty spis

⁶¹ KÖRNER, J. : *O Saustawě učenj náboženstwj biblického wesměs* [online]. 2014, ČKD, 1832/2, s. 189-239 [cit. 2014-01-06]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=8994>>.

⁶² Tamtéž, s. 191.

uwedl.⁶³ Tak tedy vzniklo evangelium svatého Marka. Evangelium stvrdil i sám Petr, který následně vybízel k pečlivému čtení tohoto textu.

Článek však nepojednává pouze o evangeliu svatého Marka, nýbrž se zaměřuje i na samotný život hlasatele dobrých zpráv. Jsou zde vyjádřeny rodinné vztahy, místo bydliště i oblasti, jež během svých putování navštívil. Celá jedna kapitola je věnována mravní povaze evangelisty Marka. Zde je i obsáhlá zmínka a Markově matce a její prospěšnosti pro křesťany. „Takowát’ byla matka Jana Marka, genuž negenom swůj dům, ale i nad dům dar wzácněgšj, syna swého, Kristu obětuje, ...“⁶⁴

Především matčiny skutky a prospěšnost církvi se následně odrazily i v Markově působení. Plně se oddává Bohu a učení náboženství.

Po pojednání o svatém Markovi následuje kapitola Pohnútka k sepsánj Ewangelium, věnující se potřebám a smyslu tvorby těchto listů. Zmínka je taktéž o jazyku, formě, autentičnosti a hodnověrnosti evangelia.

⁶³ Tamtéž, s. 201.

⁶⁴ Tamtéž, s. 213.

4.5. Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého⁶⁵

Tento článek navazuje na předchozí ročníkové vydání, v němž Jan Körner pojednával především o evangeliu svatého Marka. Pojednání bylo spíše obecného charakteru. Čtenář se dozvěděl informace o čtyřech evangelistech, historii vzniku evangelií a následně jakýsi základní přehled o evangeliu svatého Marka.

Ve spisu Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého, jak už samotný název napovídá, zaobírá se autor konkrétními obsahy a příběhy evangelia. Zprvu se věnuje Janovu a Ježíšovu konání, jimž věnuje úvodní kapitoly. Následuje poněkud obsáhlejší a obsahově bohatší kapitola o Božím království. O Božím království pojednává ve spojitosti s Janem a Ježíšem, respektive Hospodinem.

Po dokončení kapitoly o Božím království se Jan Körner vrhá na křesťanský rituál, jehož tradice začíná právě u svatého Jana, který také v této souvislosti získal titul Jan Křtitel. „Ke křtu nabjzel a wyznawagjejm hřjchy swé udělował geg, potopenjnm w Jordáně tělo očistiw.“⁶⁶ Tento akt, sloužící k vyznání se ze svých hříchů, ke změně životního stylu, oprostění se od hříšného způsobu žití a přijetí nové úlohy, konání dobrých skutků, se v nepatrně pozměněné podobě dochoval dodnes. Jan Körner se aktu křtu věnuje poměrně důsledně. Uvážíme-li, že Körnerovou oblastí zaměření a předmětem studia byl výklad novozákonních textů, v tomto případě výklad Janova konání, obsaženém v evangeliu svatého Marka, je to zcela logické. Můžeme si tak v tomto čísle přečíst, proč se ke křtu používá voda. Jaké jevy doprovázely křest Ježíše Krista. I to, jaké mělo Janovo konání účinky a jak na něj nahlížela společnost.

Následující kapitola nese název Konánj Ježjšowo. „Králowstwj Božj bylo hlawnjnm obsahem kázanj Ježjše Krista; k tomu, gak pozděgi okázáno bude, směrowali wsickni skutkowé Ježjšowi.“⁶⁷ Kapitola se tedy zaměřuje na konání Ježíše Krista. Jan

⁶⁵ KÖRNER, J. : *Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1833/2, s. 223-259 [cit. 2014-01-06]. Dostupné na WWW:

<<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=9025>>.

⁶⁶ Tamtéž, s. 227.

⁶⁷ Tamtéž, s. 228-229.

Körner zde mimo jiné uvádí sedm hlavních činností⁶⁸ v kázání o naplnění Božího království.

Učenj Ježjše Krista, jež následuje několika dalšími kapitolami, je nastíněno z pohledu obecného i konkrétního. Za hlavní téma je považováno učení o Bohu. Učení je rozděleno do několika bodů. Hovoří například o jedinečnosti Boha či o Boží všemohoucnosti.

Na učení o Bohu navazuje kapitola nesoucí název O sobě vůbec. Význam a obsah těchto dvou kapitol se prolíná. Pojednání O sobě vůbec je souvislý popis vlastností a skutků Ježíše, jež autor dokládá odkazy na novozákonní texty.

Pojednání O Bohu, O sobě vůbec doplňuje chybějící část příspěvku o Nejsvětější trojici, nesoucí název O Duchu svatém. Toto pojednání je však kratičké a příliš zásadních informací nepřináší.

Po exkurzi za Nejsvětější trojicí se Körner ve svém pojednání vrací zpět k Božímu království. Nyní se jím zabývá z pohledu Starého a Nového zákona. „Předpowězené w starém zákoně a nad něg dokonalegšj, protože w něm nowý zákon.“⁶⁹ Zaobírá se i podstatou Božího království a předmětem víry. Spojuje tak tyto dva fenomény a poukazuje na souvislosti mezi nimi. Především pak k Božímu království vedou Körnerovy myšlenky a odkazy v druhé polovině článku. Rozvíjí působení Ježíše, smysl a důležitost království. Zmiňuje také a porovnává příběhy Božího království u židů. Odkazuje se opět na akt křtu a spojuje jej s učením Ježíše Krista a významem pro Boží království.

Závěrečná pasáž článku je věnována člověku. „Nesmrtedlnost duše, a cena gegj wšecko přewyšugjej.“⁷⁰ Hned na začátku pojednání se Körner věnuje tomu nejcennějšímu, co člověk má. Duši. Duše, jak Körner uvádí, je nesmrtelná a z pohledu víry člověka naprosto zásadní. I proto by měl člověk své duši věnovat značnou péči. Učit se, konat dobré skutky, pěstovat víru. Důležitým pojmem v Körnerově pojednání je

⁶⁸ Jedná se o tyto činnosti: učit, konat zázraky, dát příklad života, připravovat království Boží, pěstovat své náměstky, skrze které mělo být vzděláno, zemřít za hříchy světa a vstát z mrtvých, království své řídit a soudit.

⁶⁹ Tamtéž, s. 237.

⁷⁰ Tamtéž, s. 252.

lidská ctnost. Tu definuje jako opak hříchu. Popisuje povahu lidské ctnosti, její překážky, pokušení.

Kapitolou o člověku, a tím i celý článek, zakončuje autor povinnostmi člověka. Jednak povinnostmi k Bohu, Ježíši a Duchu svatému, jednak povinnostmi k sobě samému a také povinnostmi ke svému okolí. S povinnostmi spojuje i hříchy, za které je potřeba nést zodpovědnost a zpovídat se z nich. „Za největší hříchy pokládá Ježíš hříchy proti Duchu svatému, a proti spasení bližního.“⁷¹ Toto provinění, které zakončuje celý Körnerův text, je vyjádřením největšího provinění proti ctnostem a povinnostem člověka, které nemá odpuštění a je věčným hříchem.

⁷¹ Tamtéž, s. 259.

4.6. Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého⁷²

Článek nesoucí stejný název a letopočet svého vydání v Časopise pro katolické duchovenstvo jako jeho předchůdce je navázáním a přímým pokračováním druhého čísla z roku 1833 vydaného v témže časopise.

Zabírá se opět Ježíšem, Markovým učením a Božím královstvím. Zatímco první část nejvíce pojednávala o Božím království a Janově konání, tento článek přesouvá svou pozornost především na postavu Ježíše Krista. Po kapitole zabývající se vsazením Jana do žaláře, následují kapitoly o putování Ježíše, jeho několika cestách do města Kafarnaum, velikonočních slavnostech a konečně o jednom z nejdůležitějších momentů v dějinách církve, zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Text se také ohlíží na učení svatého Marka. Kapitola Ohled na učenj z Marka sestawené, sice není co do obsahu rozvitá, ale její obsah nám vyjadřuje, jakým způsobem je potřeba číst v evangeliu a stejně tak i v Körnerově dvojdílném příspěvku. Kapitola říká, že v evangeliu svatého Marka nalezneme pouze zlomky z učení Ježíšova. Obdobně jako Körner umě vybírá pasáže z evangelia, na kterých kompletuje svá pojednání, upozorňuje na obdobné počínání svatého Marka při psaní jeho evangelia. „Okazuje na náměstky Kristowy, gako na pramen, z něhož chybugicj ostatnj věci doplniti se mohau.“⁷³

Opět se tak dostáváme k pojednáním, kterým se Körner zabýval v prvním svém příspěvku v Časopise pro katolické duchovenstvo. Totiž, že ke správnému porozumění celého a plného významu textu nám nestačí pouze seznámení se s jeho částmi, ale je potřeba chápat a porozumět okolnostem vzniku textu a jeho kompletnímu znění. Lze tedy chápat tuto Körnerovu kapitolu o učenj svatého Marka jako upozornění čtenáře na to, že ke správnému výkladu obsahu evangelia je nutné seznámit se i s ostatními novozákonními texty, jež tvoří dohromady jeden ucelený celek, nazývaný Nový zákon.

⁷² KÖRNER, J. : *Saustawa učenj w Ewangelium S. Marka obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1833/3, s. 410-438 [cit. 2014-01-07]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=9050>>.

⁷³ Tamtéž, s. 412.

Po ohlédnutí se za Markovým učením je zbytek textu věnován postavě Ježíše Krista. Konkrétně pak událostem po uvěznění Jana v žaláři a prvnímu učiněnému zázraku Ježíše v Kafarnaum. Tomuto městu, které Ježíš zvolil jako místo pro šíření svého vyučování a nejčastějšího přebývání, se Körner věnuje poměrně pečlivě. Popisuje první návštěvu Ježíše na tomto místě a jeho zázraky. Druhou návštěvu se zástupy lidí, které uviděly uzdravení nemocného a velebily Boha. Třetí pobyt a styk s Farizejskými, trahajícími chléb z rukou Jeho. Při čtvrté pouti se Ježíš setkal s ohromným davem příznivců a nelibostí zákonodárců z Jeruzaléma, prohlašujícími, že Ježíš má v sobě Belzebuba, ďábelského knížete. O zapovězeném zázraku, kdy Ježíš vzkřísil malé děvče, vypráví pátá cesta z Jeruzaléma do Kafarnaum.

Ježíš, putující v jeruzalémské krajině u města Sidon a vůbec na území přibližně dnešního státu Libanon a oblasti kolem Jeruzaléma a Ammánu, je předmětem několika dalších kapitol.

Putování Ježíše střídají kapitoly o Ježíšově utrpení, zradě Jidáše Iškariotského, pojezení velikonočního beránka i o událostech následujících. Odvedení dvanácti učedníků od večeře k Olivetské hoře. Vynecháno není ani předvedení Ježíše před Piláta, kde mu byl uložen hrdelní trest ukřižováním. Životní příběh je zakončen zmínkou o zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Dvoudílné pojednání je zakončeno přehledem důvodů o Božském seslání Ježíše Krista. Körner probírá především Ježíšovu všemohoucnost. Důležitá je, nejen pro Körnera, ale všeobecně pro církev, pravdivost Ježíšových zázraků. Ježíšovy zázraky jsou jedním z pilířů, na kterých je křesťanství založeno. Pokud by se nejednalo o skutečné události, ale pouze o výplod lidské fantazie, bylo by jen stěží považováno učení o Kristu za věrohodné.

4.7. Kánon knih nowozákonných za věku apoštolského až do času psaného listu sw. Polykarpa k Filipenským, neboli od roku 60 až 108 po narozenj Páně⁷⁴

Slovo kánon se vyskytuje v několika rozdílných oblastech, přičemž význam slova není vždy stejný. V náboženství, uvažujme konkrétně křesťanství, hovoříme o tomto slovu ve spojení s Biblií. Tak uvádí i Körner ve své první kapitole, která následuje po úvodu k článku, zmiňující důležitost listu svatého Polykarpa⁷⁵ Filipenským. Slovem kánon rozumíme novozákonní i starozákonní knihy. Tyto knihy co do vzniku nemají mnoho společného. Autoři jsou zpravidla rozdílní, stejně tak i oblast a období vzniku. Jak vyplývá z Körnerova popisu, slovem kánon se označují různé knihy s obdobnou tematikou, které byly sestaveny v jednotné knihy. Vznikl tak Starý a Nový zákon. Kdo a kdy mohl takto učinit, je předmětem Körnerova zájmu v kapitolách následujících. Körner na toto téma publikoval tři příspěvky, které na sebe navazují a jsou vzájemně propojené.⁷⁶

Článek je strukturován tak, jako předchozí Körnerovy spisy. Na začátku kratičkový úvod, poté přechod od obecného řešení zvolené problematiky k jednotlivým složkám danou problematiku naplňující. V kapitolách jsou tedy rozebírány i obsahy jednotlivých evangelií.

„Neyhlawnějšjť předmět každého křesťana byl Ježjś Kristus, geho žiwot, geho učenj, geho zázraky, geho smrt, geho z mrtwých wstánj, geho na nebesjch sláwa, geho přjštj gako saudce, a protož také zachowanj všech prikázanj geho, aby geho přjštj

⁷⁴ KÖRNER, J. : *Kánon knih nowozákonných za věku apoštolského až do času psaného listu sw. Polykarpa k Filipenským, neboli od roku 60 až 108 po narozenj Páně* [online]. 2014, ČKD, 1834/2, s. 18-39 [cit. 2014-01-09]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=9320>>.

⁷⁵ Svatý Polykarp ze Smyrny (kolem roku 70 – 155) patří mezi bezprostřední žáky apoštolů. Biskupem ve Smyrně ho jmenoval díky jeho postoji k víře a za jeho zásluhy sám Sv. Jan. Polykarp přejal učení od apoštolů a stýkal se se svědky Ježíše a Ježíšových skutků. Je autorem známého listu Filipánům. Hraje důležitou roli při dokládání hodnověrnosti a pravosti biblických a církevních spisů své doby. Körner navíc tvrdí, že měl při sobě téměř všechny novozákonní texty. Byl tedy svědkem téměř kompletní sbírky Nového zákona. O Polykarpovi např. NĚMEC, J. *Nové profily světců*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská s.r.o., 2005. ISBN 80-7266-204-X, s. 32.

⁷⁶ Jedná se o články *Kánon knih nowozákonných za věku apoštolského až do času psaného listu sw. Polykarpa k Filipenským, neboli od roku 60 až 108 po narozenj Páně, Zlomek z žiwotopisu sw. Polykarpa, biskupa Smyrnenského a List cjrkwе Smyrnenské o mučedlnictwj S. Polykarpa*. O článcích pojednávám chronologicky tak, jak byly vydané v časopise pro katolické duchovenstvo.

k saudu nebylo záhubau, ale spasenjm.“⁷⁷ Takto tedy shrnuje Körner obsah evangelií. To nám potvrzuje ono tvrzení, respektive výklad slova kánon v křesťanství. Rozdílný původ, avšak obdobný předmět zájmu.

Počátky šíření evangelií mezi věřícími i lidmi bez náboženského vyznání a vzrůst jejich oblíbenosti nalezneme v kapitolách čtyři až sedm. V těchto kapitolách je popsáno mimo jiné i konání apoštola Pavla ku prospěchu této věci.

Osmou kapitolu bych označil jako chronologický přehled čtyř evangelií a autorů apoštolských listů. Je zde tedy uveden přehled téměř třicetileté historie, v níž byly sepsány novozákonní knihy.

Tento chronologický přehled pak ústí v závěrečnou kapitolu nesoucí název Sběrka knih novozákonních v listech Klementa římského⁷⁸. Kapitola pojednává o tomto muži z urozeného rodu, o kterém se chvalně zmiňuje apoštol Pavel ve svém listu Filipským. Další často skloňované jméno této závěrečné kapitoly je Eusebius⁷⁹. Jsou tu tak uvedena tři jména, která se velkou měrou podílela na šíření novozákonních textů a vytváření dějin novozákonních spisů.

V pojednání se Körner taktéž věnuje uchovávání, předávání a kompletaci jednotlivých textů. Vyzdvihuje důležitost církví, které se o to zasloužily.⁸⁰ Tato skutečnost přetrvává dodnes. Církev zároveň garantuje pravost textů, může tak oponovat případným pochybnostem o pravosti a autentičnosti jednotlivých textů.

⁷⁷ KÖRNER, J. : *Kánon knih*, s. 182-183.

⁷⁸ Svatý Klement I. (1. pol. 1. st. – 101), nazývaný také Klement Římský dle města, ve kterém se narodil, se do dějin zapsal především jako v pořadí třetí papež katolické církve. Díky jeho přístupu k Pavlovým listům se podařilo církvi nashromáždit takřka kompletní Pavlovo dílo. Zároveň je autorem listu Korintským. Podle legendy zemřel mučednickou smrtí ve vyhnanství na Krymu. Srov. AUMANN, J. *Křesťanská spiritualita v katolické tradici*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-928-6, heslo Klement Římský.

⁷⁹ Eusebius (asi 263 – 339), nazývaný též Eusebius Pamphili nebo Eusebius z Kaisareie, díky palestinskému městu Kaisareia, v němž působil jako biskup, je jednou z nejhlavnějších postav církevních dějin. Položil základy církevní historiografie. Je autorem mnoha dějepisných apologetických spisů, mezi nimiž je asi nejslavnější kniha *Ecclesiastica historia*. Srov. tamtéž, heslo Eusebios.

⁸⁰ KÖRNER, J. : *Kánon knih*, s. 182.

4.8. Zlomek z životopisu sw. Polykarpa, biskupa Smyrnenského⁸¹

Dva roky od sepsání a vydání článku o kánonu knih novozákonních přichází Jan Körner s, na jeho poměry kratičkým, pětistránkovým příspěvkem, mapujícím život biskupa ze Smyrny, svatého Polykarpa.

O tomto muži je zmínka již v předchozím článku. Zde se však jedná o daleko konkrétnější informace ze života tohoto učedníka apoštola Jana.

Opět je zde zmíněno i jméno Eusebius, který v několika svých knihách a kapitolách svatého Polykarpa zmiňuje.⁸² Z těchto knih pravděpodobně vycházel i Jan Körner při psaní tohoto pojednání. Jak totiž ve svém příspěvku tvrdí, většinu životopisných informací ohledně biskupa ze Smyrny předkládá právě Eusebius. Včetně události, na jejímž základě vzniklo pro Polykarpa označení Kníže všech církví v Asii. Touto zmínkou je kratičký příspěvek zakončen.

Kratičký příspěvek o životě svatého Polykarpa má své pokračování. V roce 1836, kdy byl v Časopise pro katolické duchovenstvo otisknut tento článek, sepsal Jan Körner ještě jedno pojednání. V témže roce i čísle časopisu byl vydán Körnerovi ještě jeden příspěvek⁸³. Oba texty na sebe navazují jak obdobným obsahem, tak především stranami. Druhý článek začíná na následující straně zakončení prvního příspěvku. Z jakého důvodu Jan Körner tyto texty oddělil, zda se jednalo například pouze o rozdílnou dobu dodání z Körnerovy strany k otištění v časopise, se mi zjistit nepodařilo.

⁸¹ KÖRNER, J. : *Zlomek z životopisu sw. Polykarpa, biskupa Smyrnenského* [online]. 2014, ČKD, 1836/4, s. 684-688 [cit. 2014-01-05]. Dostupné na WWW:

<<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=9855>>.

⁸² Životopis obsahuje 3. Eusebiova kniha, 3. kapitola. Jednání Polykarpa s Anicetem je popsáno v knize 5., kapitole 24. Z těchto kapitol vychází i Körnerovo pojednání.

⁸³ Jedná se o příspěvek List cjrkw Smyrnenské o mučednictwj S. Polykarpa, jemuž je věnovaná následující kapitola.

4.9. List cjrkwé Smyrnenské o mučedlnictwj S. Polykarpa⁸⁴

V pořadí již třetí text, zmiňující biskupa ze Smyrny. Po občasných zmíenkách v prvním pojednání, obsahující jméno svatého Polykarpa, následoval krátký příspěvek o životě svatého. Na něj navazuje, jak jsem naznačoval v předchozí kapitole, článek, ve kterém se autor zabývá dokonáním života svatého Polykarpa.

Jan Körner považoval tohoto muže za velmi podstatnou osobu novozákonních textů. V úvodu příspěvku píše: „Téhož času, když se Asia w neywětšjch protiwenstwých bauřila, Polykarpus mučedlnický žiwot swũg dokonal. Uznávám za slušné a potřebné, abych skončenj žiwota geho do těchto listů pro budaucj paměť položil.“⁸⁵

V textu je krátký popis, jakými prostředky byli lidé tehdejší doby mučeni. Dočteme se zde i o několika následovnících Ježíše Krista, kteří beze strachu podstupovali tyto tresty. Včetně svatého Polykarpa. Körner uvádí i jeden případ, kdy se mučedník vzdal své víry, aby si zachránil život a ulevil si od utrpení. Odhodlaní věřící však podstupovali tyto fyzické tresty s pokorou. Vnímali to jako zkoušku, ve které musí obstát. Stejně tak jako ostatní se i svatý Polykarpus uchyloval svou myslí a duší v modlitbách k Bohu. Snažil se tak potlačit fyzickou újmu a bolest. Důkazem toho buď zmínka v pojednání o nepřirozené události tři dny předtím, než byl popraven a popisované odhodlání, kterým biskup ze Smyrny disponoval před a během mučednické smrti.

Následující pasáž je věnována osudnému dni, kdy byl svatý Polykarpus veden do města. Körner v této části opět vyzdvihuje Polykarpovu oddanost Bohu. Popisuje, jak biskup nehleděl bolesti ani blížícího se trestu a se vztyčenou hlavou vkročil do města. Odolal i nabídkám, jak se trestu smrti vyhnout. Popsán je i rozhovor Polykarpa s prokonzulem města. Přes všechna přemlouvání a výhrůžky si šestaosmdesátiletý muž zachoval svou víru a přijal trest nejvyšší. Zvláštními úkazy, doprovázejícími popravu svatého Polykarpa, zakončuje Körner toto pojednání.

⁸⁴ KÖRNER, J. : *List cjrkwé Smyrnenské o mučedlnictwj S. Polykarpa* [online]. 2014, ČKD, 1836/4, s. 689-701 [cit. 2014-01-13]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=9856>>.

⁸⁵ Tamtéž, s. 689.

Článek není dělen do kapitol. Jedná se o souvislý text, zabývající se koncem života svatého Polykarpa a jeho oddaností Bohu i v nejtěžších chvílích života. Tímto článkem je také dokončeno pojednání o osobnosti novozákonních textů, které Körner přikládal význam, a proto zhotovil písemnost, která by na biskupa ze Smyrny pomýšlela a odkazovala.

4.10. Saustawa učenj Ježjše Krista w ewangelium sw. Lukáše a Matouše obsaženého⁸⁶

Soustavou učení Ježíše Krista u svatého Lukáše a Matouše se Jan Körner zabývá v celkem sedmi pojednáních Časopisu pro katolické duchovenstvo. Jedná se tak o nejobsáhlejší téma, zpracované tímto profesorem kněžského semináře pro otisk v časopise. První dva články se věnují svatému Lukášovi a jeho evangeliu, zbylých pět pak pojednává o svatém Matoušovi a Matoušově evangeliu. Obě oblasti Körnerova zájmu mají v publikovaných článcích obdobnou strukturu a věnují se stejným atributům těchto dvou evangelií.

V první kapitole poukazuje ještě Körner na rozdílné smýšlení a změny v církvi během uplynulých pěti let. Právě před pěti lety rozebíral Körner v katolickém časopise evangelium svatého Marka⁸⁷. Rozhořčeně pojednává o přístupu nekatolíků k Bibli. O zpochybňování zázraků, postav, skutků a událostí, popisovaných v biblických textech. To se následně odrazilo i ve struktuře a rázu jednotlivých příspěvků, jimiž chtěl dosvědčit opak.

Kapitola druhá je věnována původu a umělecké povaze svatého Lukáše. Lukášův otec byl lékař. Své vědomosti se pokoušel přenést na svého syna, který tak měl jisté vzdělání i ve vědním oboru. To se do jisté míry projevilo i v přístupu k sepsání příběhů jednotlivých svědků Kristových, z nichž pak vzešlo evangelium. „Mezi dary duchownjmi stkwěge se při něm skaumawost, totiž bedliwé wyšetřowanj prawdy.“⁸⁸ Evangelium je díky této skutečnosti uspořádané, poskládané s ohledem na historii a mnohdy podpořené odkazem na místo a letopočet. Körner vyzdvihuje i jazykovou a slohovou stránku evangelia ve srovnání se zbylými třemi evangelií. Nejasné je

⁸⁶ Touto kapitolou narušuji chronologické představování jednotlivých příspěvků Jana Körnera v Časopise pro katolické duchovenstvo. Celkem sedm příspěvků, nesoucích s mírnými změnami (např. přehození slov v názvu) stejný název, jsem pro jednodušší orientaci propojil v jednu kapitolu. Všech sedm kapitol lze jednotlivě nalézt v digitalizované knihovně Depositum pod autorem Körner Jan Nep. Boh. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/index.php?txgame:typ=l&txgame:id=417&dle=autor>>.

⁸⁷ O těchto změnách pojednávám podrobněji v závěru této práce.

⁸⁸ KÖRNER, J. : *Saustawa učenj Ježjše Krista w ewangelium sw. Lukáše a Matouše obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1839/3, s. 527-542 [cit. 2014-01-13]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=10584>>, s. 531.

náboženské vyznání, ve kterém byl Lukáš vychován. Na základě listu Koloským od apoštola Pavla a znalosti řečtiny uvažuje Körner pohanský nebo židovský původ. Rozebírá také skutečnosti vedoucí svatého Lukáše k sepsání evangelia a jeho vroucí vztah k Bohu.

V Lukášově životě byl velice důležitou osobou kromě Ježíše Krista apoštol Pavel. Ke svatému Pavlovi choval přátelskou oddanost. Toto přátelství zajisté ovlivnilo život svatého Lukáše do značné míry. Jednotlivé kapitoly již ve svém samotném názvu označují Lukáše jako spoludruha Pavlova na jeho druhé apoštolské cestě od Troady až do Filippi⁸⁹, putování z Filippi do Jeruzaléma⁹⁰ a v poslední kapitole je označen jako společník Pavlův na cestě do Říma⁹¹.

Po představení Lukáše a jeho života, předkládá Körner v témže roce další příspěvek, který je zaměřen na Lukášovo evangelium jako takové. Zde vyzdvihuje Lukášovu dychtivost po faktech a přesných informacích. Pravdivost událostí často dokládá odkazem na rok a místo udání.⁹² Körner považuje věrohodnost a autentické převyprávění příběhů v evangeliích za klíčové.⁹³ I proto věnuje prokazování věrohodnosti jednotlivých biblických děl poměrně dost prostoru ve svých pojednáních. U Lukášova evangelia tomu není jinak. Poměrně dost prostoru proto věnuje zdrojům faktů, ze kterých Lukáš při psaní evangelia vycházel. Při rozebírání autentičnosti a neporušenosti se Körner odvolává na afrického kněze z druhého století našeho letopočtu jménem Tertulián⁹⁴.

⁸⁹ Tamtéž, s. 535, § 4.

⁹⁰ Tamtéž, s. 538, § 5.

⁹¹ Tamtéž, s. 540, § 6.

⁹² Byť Lukáš sepsal své evangelium především na základě ústního vypravování, díky jeho zmiňovanému přístupu nelze příliš pochybovat o pravosti a autentičnosti jeho evangelia.

⁹³ V kapitole ze strany 684 nesoucí název *Swędectwj cjrkwe neymocnęgšj důwod o prawdiwosti gak učenj tak zázraků* zaujímá Körner zajímavý postoj k hodnověrnosti církve. Zmiňuje v ní, že v historii církve ještě nepovstala taková drzost, která by věrohodnost církevních dějin zpochybňovala. Tento fakt podporuje propojením církevních a pohanských dějin. Říká, že pokud by někdo zpochybňoval pravdivost církve, zpochybňoval by tím i dějiny obecné. Upozorňuje tak i na skutečnost, že Bible neobsahuje pouze informace o dějinách židů a křesťanů, ale slouží také jako zdroj informací o historii lidské.

⁹⁴ Tertulián (160 – 220) byl knězem, jemuž se dostalo výborného vzdělání v Římě. Ovládal tak hlavní disciplíny té doby – latinu, rétoriku, historii a právo. Zde také přijal křesťanství za svoji víru. Pro církevní dějiny je největším přínosem jeho spisovatelská činnost. Tertulián vydal v latině přes třicet spisů, ve kterých mj. pokládá základy křesťanské terminologie v latinském jazyce. Cenná je zároveň jeho hodnověrnost a historická přesnost.

Zbytek textu je rozdělen na dvě hlavní části. V té první je rozebírán obsah Lukášova evangelia. Ten Körner rozdělil do pěti kapitol.⁹⁵ Kapitoly v tomto případě rozumějme spíše předmět zájmu, než určitou pasáž. Následně se každé kapitole zvlášť věnuje. Vždy se jedná o stručný přehled či seznámení s danou kapitolou. Vytváří tak rámcový přehled o obsahu třetího evangelia.

Posledních pět příspěvků profesora Jana Körnera do Časopisu pro katolické duchovenstvo nese stejný název⁹⁶. Jedná se o pětidílné pojednání, sepsané v letech 1843 až 1844. Stejně jako u Lukášova evangelia se i u toho Matoušova nejdříve věnuje samotnému evangelistovi a historickým zprávám a spisům o něm.

Matouš byl židovského původu a užíval hebrejský jazyk. Svě evangelium sepsal v hebrejštině. Pocházel ze zámožné rodiny, což se neodrazilo negativně v Matoušově moudrosti ani bystrosti ducha. Körner taktéž zmiňuje a vyzdvihuje Matoušovu skromnost a prahnutí po spravedlnosti a mravnosti. Popisuje navázání vztahu mezi svatým Matoušem, Ježíšem Kristem a jeho spoludruhy. Tím se zabývá čtvrtá kapitola prvního pojednání o Matoušovi, coby učedníkovi a apoštolovi Ježíše Krista, od okamžiku, kdy jej k sobě Ježíš povolal až do doby ukřižování a nanebevzetí Páně.

Po přiblížení osobnosti svatého Matouše následují kapitoly o jeho evangeliu. Na rozdíl od Lukášova evangelia, kde jsou informace podkládány a dokládány, píše Matouš i o příbězích, které se staly několik let zpátky a jsou tak hůře ověřitelné. Körner uvádí pasáže z Matoušova evangelia, která toto tvrzení dokládají. „Propowjodka *až do dnešnjho dne* užjwá se obyčegně o deljš lhůtě, času, gako gest geden wěk, to gest, třidcet nebo čtyřidcet let.“⁹⁷ Uvádí také, že při zmiňování jmen krajin, měst, míst aj. nepřikládá žádná vysvětlení. Tím Körner uvažuje o Matoušově důvěře ve čtenářovy vědomosti a známosti všech těch věcí.⁹⁸

⁹⁵ Jedná se o: narození a mládí Janovo a Ježíšovo, veřejné konání Janovo, veřejné konání Ježíšovo, utrpení, z mrtvých vstání Ježíšovo.

⁹⁶ Ačkoliv je v prvním z těchto pěti příspěvků oproti ostatním názvům prohozené pořadí svatých, spadají všechny do jednoho celku.

⁹⁷ KÖRNER, J. : *Saustawa učenj Ježíše Krista u sw. Matauše a Lukáše obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1844/1, s. 58-75 [cit. 2014-01-13]. Dostupné na WWW: <http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_11064>, s. 59.

⁹⁸ Tamtéž, s. 60.

Na závěr článku se Körner vrací k Matoušovu evangeliu jako k dílu. Nejdříve je to Matoušův záměr při sepsání evangelia⁹⁹ a poté uvádí přehled obsahu Matoušova evangelia. Evangelium stejně jako u Lukáše zprvu představuje v pěti hlavních kapitolách¹⁰⁰ dle obsahu. V samotném závěru tohoto článku rozebírá jednotlivé části každé kapitoly.

V následujících dvou příspěvcích Körner odvrací svou pozornost od Matouše a zaobírá se Ježíšem Kristem. V prvním z nich se věnuje tématu, zda byl Ježíš jediným a pravým očekávaným Mesiášem. Zmiňuje narození v Betlémě i útěk do Egypta a následné navrácení. Zaobírá se postupně Ježíšovými zázraky¹⁰¹, proroctvím¹⁰² a nakonec Ježíšovým učením¹⁰³. Ježíšovým zázrakům ve městě Kafarnaum se Jan Körner věnoval již v pojednání o evangeliu svatého Marka. Tentokrát uvádí Ježíšovy zázraky z hlediska prorocství Izaiáše jako důkazu o správnosti tvrzení, že Ježíš byl oním pravým Mesiášem. Poslední důkazy o mesiášské důstojnosti Ježíše Krista v tomto příspěvku jsou rozebírány z hlediska Ježíšova učení. Respektive z Matoušova pohledu na jeho učení. To popisuje Körner v celkem sedmi bodech¹⁰⁴.

Ve druhém z příspěvků o Ježíšovi navazuje desetistránkové pokračování o následcích zázraků a učení Ježíše. K jeho životu, popsanému v evangeliu svatého Matouše, se Jan Körner vyjadřuje ještě v kapitolách o utrpení Páně¹⁰⁵, o zmrtvýchvstání Ježíše a událostech, které následovaly od opuštění hrobu do Ježíšova zjevení v Galilei.

⁹⁹ Tamtéž, s. 70-71.

¹⁰⁰ Jedná se o: narození Ježíšovo, veřejné konání Janovo, veřejné konání Ježíšovo, utrpení, z mrtvých vstání.

¹⁰¹ KÖRNER, J. : *Saustawa učenj Ježjše Krista u sw. Matauše a Lukáše obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1844/2, s. 254-266 [cit. 2014-01-15]. Dostupné na WWW:

<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_11108>, s. 256-259.

¹⁰² Tamtéž, s. 259-262.

¹⁰³ Tamtéž, s. 262-266.

¹⁰⁴ Jedná se o: řeč, kde se učí pravá blaženost vyplývající z ctností; spravedlnost a zajištění dodržování zákona; příklad pravé modlitby a dokonalé důvěry v Boha; výstraha před bažením po zemských klenotech, aniž by se postarali o obživu; ponaučení jak jednat s bližními, posuzovat prohřešky jiných a vyvarovat se svůdcům; přísnost, s jakou Ježíš jako budoucí soudce světa bedlivě těchto zákonů žádá; ponaučení o určení apoštolů, jako i ponaučení o opatrnosti, se kterou pouze jejich učení má být ohlašováno.

¹⁰⁵ KÖRNER, J. : *Saustawa učenj Ježjše Krista u sw. Matauše a Lukáše obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1844/3, s. 487-497 [cit. 2014-01-19]. Dostupné na WWW:

<http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_11142>, s. 489.

„Takový zázrak Ewangelium stal se osvědčením nejvyšší moci a důstojnosti Ježíšovy.“¹⁰⁶

Závěrečnou pasáž příspěvku, obsaženou v jedné kapitole, stejně jako poslední osmistránkový příspěvek v Časopise pro katolické duchovenstvo věnuje Jan Körner autentičnosti evangelia svatého Matouše.¹⁰⁷ Körner dokládá důkazy o pravosti evangelia i o tvrzení, že evangelium sepsal apoštol Matouš. „Zde též platí, co w úvodu k Lukáši w témž časopisu 1839 str. 691, §. 32. praweno.“¹⁰⁸ V Samotném závěru se ještě věnuje vlastnostem apoštola. Jsou jimi věrohodnost, vědomost¹⁰⁹, svědomitost a upřímnost¹¹⁰.

Ukončením pojednání o autentičnosti Matoušova evangelia zakončuje Jan Körner zároveň své působení v Časopise pro katolické duchovenstvo.¹¹¹

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 492.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 492.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 493.

¹⁰⁹ KÖRNER, J. : *Saustawa učenj Ježíše Krista u sw. Matauše a Lukáše obsaženého* [online]. 2014, ČKD, 1844/4, s. 641-649 [cit. 2014-01-19]. Dostupné na WWW: <http://www.depozitum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_11162>, s. 644.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 645.

¹¹¹ O autorství článku Slavné uvedení Pana biskupa Josefa Ondřeje z 2. února 1846, prezentovaným v některých literaturách, pojednávám na jiném místě.

Závěr

Uvažujeme-li o historii českobudějovického kněžského semináře, nemůžeme opomenout osobnost Jana Körnera. Kvůli tomuto spojení jsem předložil ve vybraném období stručný přehled historického vývoje institutu, kterému Jan Körner zasvětil svůj život. Z obdobného důvodu jsem také uvedl kapitolu o Časopisu pro katolické duchovenstvo, který zprostředkovával čtenářům Körnerova pojednání.

Jan Körner, vynikající student a absolvent kněžského semináře, zasvětil svůj život novozákonní biblistice a exegezi synoptických evangelií. Značnou měrou se podílel na následném rozvoji a způsobu výuky v semináři v první polovině devatenáctého století. Poté co se stal roku 1827 rektorem tohoto institutu, zasloužil se o jeho přeměnu na plně fungující vzdělávací institut vysokoškolského typu a o dokončení rozšíření kapacity a přestavby budovy. Do jeho dějin se rovněž zapsal zbudováním a rozšiřováním knihovny. V této době zinscenoval několik divadelních her, což podtrhává výjimečnou všestrannost Jana Körnera. Jako důležitý projev jeho různorodé angažovanosti vnímám také prosazování českého jazyka nejen na akademické půdě. Obzvláště v Körnerově době to zajisté nebylo nic jednoduchého. Převládala vesměs němčina a to jak na školách, tak i v odborných publikacích. Hořkou příchuť však mělo Körnerovo odstoupení z pozice rektora semináře v roce 1848. Této události jsem pro její neobvyklost a důležitost věnoval samostatnou kapitolu.

Nejobsáhlejší pasáží této práce je rozbor jednotlivých příspěvků Jana Körnera pro Časopis pro katolické duchovenstvo. Časopis vznikl na počátku devatenáctého století z popudu dvou významných českých spisovatelů a pěstitelů mateřského jazyka. František Ladislav Čelakovský a Karel Alois Vinařický stáli u zrodu nového periodika, do kterého svými články přispívali katoličtí kněží. Články v časopise vycházely v češtině. Význam časopisu tak lze chápat nejen z pohledu teologického, ale také z pohledu vlasteneckého. Jan Körner přispěl celkem šestnácti články, zabývajícími se novozákonními texty a synoptickými evangelií. Körnerovu činnost pro tento časopis lze obsáhnout ve třech hlavních bodech. První z jeho článků se zabývají metodikou. Rozebírají problematiku správného čtení textů. Je zde kladen důraz na jejich správné porozumění. Velice důkladně přistupuje v jednotlivých člancích k oblasti autentičnosti a

pravosti novozákonních textů. Následujícím tématem Körnerových příspěvků jsou pojednání o apoštolu Markovi a jeho evangeliu. Jim se věnuje po dobu přibližně pěti let. Následný přechod od evangelia svatého Marka k evangeliím svatého Lukáše a svatého Matouše odráží změny v posledních několika letech. Tyto změny jistě ovlivnila i politická situace v Evropě. Po ukončení napoleonských válek byla potřeba zmobilizovat síly a vynaložit prostředky na vzhopení se. Lidé si potřebovali odpočinout, nalézt klid. Do popředí se dostávají kladně hodnocené lidské vlastnosti. Solidarita, soudržnost, vstřícnost atp. Je vyžadována pomoc potřebným. Vznikají tak nové společenské poměry, na které je potřeba adekvátně reagovat. Na kněze jsou v rámci josefinismu navazeny další povinnosti. Těmto změnám a potřebám daleko více vyhovoval obsah evangelia svatého Lukáše, potažmo svatého Matouše. To považuji za vysvětlení přechodu Körnerova zájmu od jednoho evangelia k jiným.

Z omezeného množství dostupných pramenů se mi podařilo sestavit ucelený nástin odkazu jihočeského teologa. Jedná se o ucelený moderní přehled života Jana Körnera a jeho publikační činnosti pro Časopis pro katolické duchovenstvo. Díky digitalizaci veškerých příspěvků Časopisu pro katolické duchovenstvo jsem mohl prostudovat Körnerova pojednání, jejichž obsah uvádím v této práci. Strukturu práce jsem volil na základě logické výstavby obsahu práce. Proto začínám kapitolou o kněžském semináři v Českých Budějovicích, tedy o prostředí, ve kterém Jan Körner dlouhá léta působil. Následně přibližuji jeho život a dílo.

Práce se drží předem avizovaných témat. Pokud je v práci zmíněno jiné, byť do kontextu zapadající, například událost či osoba, uvádím buďto zdroj, ve kterém je problematika podrobněji rozebrána, nebo předkládám datum pro zkonkretizování dané osoby, respektive události.

Musím zde zároveň zmínit svou nedokonalou průpravu v oblasti teologie, která mi v určitých pasážích nedovolila detailněji rozebrat popisovanou problematiku. Při psaní práce jsem nedokázal rozluštit některé potřebné archivní prameny, které by mi pomohly při přesnějším určení některých z uváděných faktů. Příkladem toho buď datum narození Jana Körnera.

Tato práce nechce být definitivní tečkou za osobou Jana Körnera. Chce spíše upozornit na výraznou postavu českobudějovického kněžského semináře, poukázat na

její aktivity spojené s působením v této instituci. U historických prací je obzvláště obtížné získat pro studium potřebné informace. Většinou se jedná o málo zdokumentované předměty zájmu, o kterých nalézáme jen střípky informací. Pokud se již k takovýmto pramenům dostaneme, nastává další překážka v podobě archaicky psaného textu. I proto zde zmiňuji potřebu orientace v oboru, ve kterém Jan Kőrner působil. Tedy oboru teologie. Tu proložit zkušenostmi při pracování s archivními prameny, ideálně doplnit o znalost cizích jazyků.

Za předpokladu dovednosti studovat archivní prameny nejen v češtině, ale také němčině, případně latině, lze na tuto práci navázat a doplnit ji o další cenné informace. Příkladem takového rozšíření by mohla být práce o bratru Jana Kőrnera Karlovi, jenž také působil jako profesor biblických studií v českobudějovickém kněžském semináři v přibližně stejném období jako jeho starší bratr.

Seznam použitých zdrojů

AUMANN, J. *Křesťanská spiritualita v katolické tradici*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-928-6.

BLIŽNÁKOVÁ, M. *Filosofické lyceum v Českých Budějovicích 1803 – 1848*. České Budějovice 2000. Diplomová práce. Historický ústav Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Vedoucí práce Miroslav Novotný.

Depositum [online]. Praha: Katolická teologická fakulta University Karlovy, [cit. 2015-02-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.depozitum.cz>>.

GRONDIN, J. *Úvod do hermeneutiky*, Praha: Oikoymenh, 1997. ISBN 80-86005-43-7.

KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice: Setkání, 1995. ISBN 80-901602-3-9.

NĚMEC, J. *Nové profily světců*. Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o., 2005. ISBN 80-7266-204-X.

Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných znalostí. 28 sv. Praha: J. Otto, 1888-1909. ISBN neuvedeno.

SVOBODA, R. *Arnošt Konstantin Růžička, Josefínista na českobudějovickém biskupském stolci*. České Budějovice: JIH, 2011. ISBN 978-80-86266-57-2.

SVOBODA, R. *Jan Prokop Schaaffgotsche, první biskup českobudějovický*. Brno: L. Marek, 2009. ISBN 978-80-87127-17-9.

ŠUSTA, J. *Léta dětství a jinošství: Vzpomínky I*. Praha: Melantrich, 1947. ISBN neuvedeno.

VEBER, T. *Českobudějovický biskupský kněžský seminář a diecézní teologický institut v letech 1803 – 1850*. České Budějovice 2003. Diplomová práce. Historický ústav Jihočeské univerzity. Vedoucí práce Miroslav Novotný.

VEBER, T. *Dvě století dějin českobudějovického kněžského semináře (1803-1950) aneb Působení českých, rakouských a německých kněží z jihu Čech v Evropě i zámoří*. Krnín: Růže, 2013. ISBN 978-80-86975-62-7.

ABSTRAKT

MYNÁŘ, I. *Jan Körner (1788 – 1853). Nástin odkazu jihočeského teologa*. České Budějovice 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra teologických věd. Vedoucí práce T. Veber.

Klíčová slova: Jan Körner, rektor, kněžský seminář, Časopis pro katolické duchovenstvo, novozákonní exegeze

Práce se zabývá životem a dílem Jana Körnera. Profesora a dlouholetého rektora kněžského semináře v Českých Budějovicích. Je rozdělena na dvě části. V první stručně zmiňuje dějiny kněžského semináře od začátku jeho fungování až do roku 1848. Dále pojednává o životě Jana Körnera a na závěr vysvětluje pojem Časopis pro katolické duchovenstvo. Druhá část, tvořící většinu obsahu práce, je pak věnována jednotlivým textům Jana Körnera, vydaných v Časopise pro katolické duchovenstvo. Jedná se celkem o šestnáct textů zabývajících se novozákonní problematikou, které Körner publikoval během svého působení v semináři. Jde o cenné texty, které reflektují témata výuky teologie tehdejší doby i smýšlení profesora. Práce je uceleným moderním nástinem odkazu Jana Körnera a jeho publikační činnosti pro Časopis pro katolické duchovenstvo.

ABSTRACT

Jan Körner (1788 – 1853). An outline of a reference of South Bohemian theologian

Key words: Jan Körner, Rector, priest seminar, magazine of the Catholic clergy, The New Testament exegesis

The thesis deals with the life and work of Jan Körner. Professor and for a longtime Rector of the priest seminar in Budweis. It is divided into two parts. The first mentions briefly the history of the seminar. Main part is focused on the life of Jan Körner. It also explains the concept of magazine of the Catholic clergy. The second part, comprising the majority of the content of the work is devoted to specific texts of Jan Körner, published in the Journal of the Catholic clergy. This is a total of sixteen texts dealing with New Testament issues that Körner published during his years in the seminary. It is a valuable texts that reflect themes of teaching theology of that time and professor's beliefs. The work is the first comprehensive modern overview of Jan Körner's life and his publications for the magazine of the Catholic clergy.